

Birinci Yıldönümünde Prof. Ed WOOD'un Anısına (1941-2008)

“Bir Bilim İnsanı, Bir Eğitim Neferi, Bir TBD Dostu”

(Değerli Çalışma Arkadaşımın Değerli Anısına, En Derin Saygılarımla)

^{1,2}Gül GÜNER-AKDOĞAN

¹FEBS Eğitim Komisyonu Başkanı [Chairperson of FEBS Education Committee]

²Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı-Izmir

Yazışma Adresi

[Correspondence Address]

Prof. Dr. Gül Güner-Akdoğan

Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Enstitüsü-Tıp Fakültesi Yerleşkesi –İnciraltı-Izmir
Tel: + 533 749 17 96
Faks: + 232 277 65 84
E-mail: gul.guner@deu.edu.tr

Kayıt Tarihi: 10 Haziran 2009

[Registered: 10 June 2009]

Bir yıl önce Aralık ayında Uluslararası Biyokimya Camiasından bir yıldız kaydı.

Prof. Edward J Wood'un Biyokimya Eğitimi alanındaki derin bilgisi ve uzmanlığı, yaratıcılığı, işine bağlılığı, yorulmak bilmeyen üretkenliği, paylaşımcılığı, alçak gönüllülüğü, sıcak, samimi kişiliği, dürüst karakteri, sergilediği tüm insani ve bilimsel değerler Ailesi, Arkadaşları ve Uluslararası Biyokimya Camiası tarafından unutulmayacaktır.

Prof. Dr. Edward J. Wood (EJW, Resim 1) 14 Aralık 2008'de, 68 yaşında, “166, Otley Road, Leeds (UK)” deki evinde, son üç yılda sağlığı için verdiği cesur bir mücadelenin ardından ve geçirmiş olduğu bir operasyonun nekahat döneminde, ani olarak kalp krizi nedeniyle vefat etti. Ertesi gün, Ed'in Eşi Helen'den gelen telefonla, acı haberi büyük bir üzüntü ile öğrendim.

Ed Wood'u ilk kez Ankara'da TBD'nin ev sahipliğinde 1988 yılında Frank Vella ve Alan Mehler ile birlikte düzenlediği IUB (International Union of Biochemistry) Biyokimya Eğitimi Çalıştayında, Türk Biyokimya Camiası ile birlikte tanıma olanağını bulmuştum.

Sonraki 20 yıl boyunca, Ed'i Türk Biyokimya Derneği'nin adeta fahri üyesi, gerçek bir Türk dostu olarak gördük. Türkiye'de biyokimya alanında gerçekleşen bilimsel ve eğitim toplantılarına önemli, samimi katkılarını koydu. Aynı zamanda Türk Biyokimya Dergisinin Editörler Kurulu üyesi idi. Yıllarca dergiye hakemlik yaptı. Gereksinim duyulduğunda her zaman yanımızda idi. Gençlere sürekli olarak destek verdi. Türkiye'den, Leeds Üniversitesi'ne giderek Ed Wood'un danışmanlığında doktora ya da doktora-sonrası çalışmalarını yürüten çok sayıda biyokimyacı yetişmiştir. Royal Society-TÜBİTAK ortak bursu ile 1994 yılında Ed Wood'un, Leeds Üniversitesindeki laboratuvarında ortak araştırma yapma olanağını buldum. Ed'in, Antalya'da yapılan 1989 Ulusal Biyokimya Kongresinde, 1991'de

Resim 1/Figure 1: Ed Wood, Viyana FEBS Kongresinde (2007), FEBS Dergi Editörleri Resepsiyonunda /at the Reception for FEBS Journal Editors, FEBS Vienna (2007)

İzmir'de düzenlenen "IUB Biyokimya Eğitimi" Çalıştayında, sonraki yıllarda İzmir ve İstanbul'da Ulusal Biyokimya Kongrelerinde, Ankara'da 1994'de düzenlenen "Temel Tıp Bilimleri Eğitimi" Sempozyumunda, ODTÜ'de TBD tarafından düzenlenen "Biyokimya Eğitimi" Sempozyumunda, 2001'de İzmir'de TBD İzmir Şubesi tarafından gerçekleştirilen "2000'li Yıllarda Biyokimya Eğitimi" Sempozyumunda, Bursa'da Uludağ Üniversitesi Biyokimya Anabilim Dalı tarafından 2007'de düzenlenen "Moleküler Kanser" Kongresi'nde, Dokuz Eylül'de çeşitli zamanlarda bilimsel konferanslarda, 2007-2008 yıllarında "Danışmanlık Becerileri" konusunda İzmir, Ankara ve Mersin'de düzenlenen çok sayıda Çalıştay'da (*Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü - Tıp Eğitimini Geliştirme Derneği-Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü-Mersin Üniversitesi*) anahtar bir rol ve sorumluluk üstlendiğini gördük.

Ed Wood ile 2001 yılından bu yana FEBS Eğitim Etkinliklerinde birlikte çalışma fırsatını ve ayrıcalığını elde ettim. 2001-2007 yılları arasında "FEBS Working Group on Teaching Biochemistry" şemsiyesi altında çalıştık. 2006 İstanbul FEBS Kongresi sırasında toplanan FEBS Genel Kurulunda, "FEBS Eğitim Çalışma Grubu"nun "FEBS Eğitim Komisyonu"na dönüşmesi yönünde tarihi bir karar alındı. Aynı toplantıda, yeni kurulan Eğitim Komisyonunun Başkanlığına Prof. Ed Wood getirildi. Üyeler olarak da Prof. Jean Wallach (Lyon) ve Prof. Gül Güner (Dokuz Eylül) seçilme şansı bulduk.

Dünyada, Avrupa'da ve ülkemizde biyokimya bilimi ve eğitimi açısından önemli izler bırakan bu bilim insanını anmak, yeni nesillere tanıtmak, Türk Biyokimya Camiasına kalıcı bilgiler aktarmak amacıyla, TBD Biyokimya Dergisi editörlüğünden gelen nazik davet doğrultusunda, Ed Wood'un yaşamını ve gerçekleştirdiklerini kaleme almak gibi zor bir görevi yerine getirmekten büyük bir onur duydum.

Prof. Ed Wood'un Kısa Özgeçmişi

Ed Wood Queen's College, Oxford'da burslu olarak biyokimya lisansını tamamladıktan sonra, yine Oxford'da Nuffield Klinik Biyokimya Departmanında DPhil derecesini aldı. Bir süre Beckenham'da Wellcome Araştırma laboratuvarlarında antikorların (*immünglobülinlerin*) biyokimyası üzerinde çalıştıktan sonra, 1967'de Malta Üniversitesi Biyokimya ve Fizyoloji Departmanına öğretim görevlisi olarak atandı. Prof. Wood, Leeds'e 1972'de öğretim görevlisi olarak geldi. 1978'de yardımcı doçent, 1994'de doçent, 1998'de profesör oldu. 1991-1996 yılları arasında Leeds Üniversitesi Biyokimya Departmanı Başkanı olarak görev yaptı. Leeds'deki görevi sırasında Ed Wood son derece verimli bir araştırma grubunu yürüttü. Önceleri, çeşitli omurgasız hayvanlarda solunumda görev alan proteinler üzerine odaklandı ve bunların yapı ve işlevlerine önemli yeni bilgiler ile katkı yaptı. Bu çalışma Ed Wood ve arkadaşları tarafından, Malvern'deki Kraliyet

Radar Araştırma Merkezi ile birlikte geliştirilen lazer ışın saçılımı tekniği ile büyük ölçüde kolaylaştırıldı ve molekül kitle saptama alanında başarılı biçimde uygulandı. Bu yeni teknik, gerek araştırmada gerekse endüstride, partikül büyüklüğü ve dağılımı konusunun araştırılmasına uyarlandı. Ed Wood'un omurgasızlardaki solunum proteinleri üzerindeki çalışmaları, yeni bir sınıf glikoproteinlerin rastlantısal olarak bulunması ile sonuçlandı.

1980'li yılların başlarında, Profesör Wood ilgisini insan derisindeki proteinlere ve deri hastalıklarındaki ve yara iyileşmesindeki rollerine çevirdi. Bu yön değişikliği, diyagnostik ve terapötik alanlara uygulanabilecek özellikle olan insan dokuları ve hastalık mekanizmaları üzerinde araştırmalar yapma isteğine bağlı olarak gelişti. Klinik meslektaşları ve farmasötik endüstrinin bazı bölümleri ile yakın bir işbirliği içinde çalışarak, bu alanda çok sayıda bilimsel yayın gerçekleştirdi ve deri biyolojisindeki katkıları nedeniyle ulusal ve uluslar arası düzeyde tanınırlık elde etti. Keratin biyokimyası ve spesifik olarak psoriasis biyokimyası konusunda tıp literatürüne önemli katkıları oldu. Bu çalışmalar, değişik terapötik yaklaşımları ve retinoidler gibi, değişik farmakolojik etmenlerin etkilerini değerlendirmek açısından temel oluşturdu. İnsan deri hücrelerini daha iyi çalışabilmek için Ed Wood bu hücreleri *in vitro* olarak çoğaltmak üzere bir teknoloji geliştirdi; bu, yalnızca temel hücre biyolojisi deneylerini kolaylaştırmakla kalmayıp aynı zamanda, yanık ya da bacak ülseri olan kişilere rekonstrükte edilmiş insan deri örneklerini grefleme olanağını da yarattı. Laboratuvarında bir yarı iyileşmesi modelini geliştirerek, yara iyileşme sürecinde deri hücrelerinin davranışlarını gözlemlene olanağını sağladı. Ed Wood'un dermatolojik araştırma dalındaki uzmanlığı Leeds'de bu alanda önemli gelişmeler kaydedilmesi için bir stimulus oluşturdu. Üniversitenin *İnterdisipliner Deri Araştırma Merkezi'nde* uzun yıllar boyunca itici bir güç oluşturdu. *Avrupa Dermatolojik Araştırmalar Derneği, Uluslar arası Biyokimya ve Moleküler Biyoloji Birliği* gibi kuruluşların önemli toplantılarında sayısız Oturum Başkanlık görevleri Ed Wood'un bu alanda Uluslar arası tanınırlığının en güzel kanıtı idi. "*Klinik Dermatoloji, Retinoidler ve diğer Tedavi Yaklaşımları*" dergisinde uzun yıllar Baş-Editörlük yaptı.

Profesör Wood'un biyokimya eğitimi felsefesi ve uygulamasına yapmış olduğu katkılar, bilimsel araştırmalara yapmış olduğu katkılar kadar, hatta daha fazla, söz konusu edilmeyi hakeder. Eğitim konusundaki bilgi ve birikimi, adanmışlığı, yaratıcı ve yenilikçi fikirleri Leeds Üniversitesi Biyokimya Departmanının bu alanda varolan ününü daha da arttırdı. Öncelikleri doğrultusunda, çok sayıda biyokimya kitabına eş-yazarlık ya da eş-editörlük yaptı. Bunlar arasında: *Biyokimyaya Giriş* (1982); *Kolejler (Yüksek Okullar) için*

Uygulamalı Biyokimya (1989); *Tıp Bilimleri için Biyokimya-Olguya dayalı yaklaşım* (1994) ve *Hastalığın Biyokimyası* (2006) sayılabilir. Bunlardan Tıp Bilimleri İçin Biyokimya, tarafımdan Türkçe'ye çevrilerek biyokimya alanında çok sayıda öğretim üyesi ve lisansüstü öğrenciye, probleme dayalı eğitim materyali olarak yardımcı olmuştur. Tüm bu kitaplar, biyomedikal eğitime olan ilgi ve yeteneğini açık biçimde gösteren bir dizi etkin dergi makaleleri, kitapçıklar, broşürler, kitap eleştirileri ve videoteyplere ek olarak ortaya çıkmış yapıtlardır. Ed Wood 1989'da, Uluslar arası Biyokimya (ve Moleküler Biyoloji) Birliği'nin ortaya çıkardığı "Biyokimya ve Moleküler Biyolojide PhD standartları" nı oluşturan dört kişilik bir ekipte yer aldı. Araştırmacı biyokimyacıların eğitiminde önemli bir kilometre taşı olan bu antlaşma, uluslar arası arenada güçlü bir kabul gördü ve 2000 yılında revize edilerek tekrar yayımlandı. Ed Wood'un diğer yayınları arasında, bir kollaboratör ile birlikte ortaya çıkardığı beş ciltlik Moleküler ve Hücre Biyokimyası (1991-1992) dizisi olup bu ciltler büyük ilgi görmüş ve bu alanda önemli bir yapıt olarak değerlendirilmiştir.

Birleşik Krallık'taki eğitim etkinliklerine, uzun yıllar Başkanlığını yaptığı "Biochemical Society" (Birleşik Krallık Biyokimya Derneği) yoluyla ivme kazandırmıştır. 2000 yılında Ed Wood Leeds Üniversitesi "Learning and Teaching Support Network in Biosciences" (Biyobilimde Öğretim ve Öğrenme Destek Ağı) nın direktörü olarak görev almış ve bu birimin adı daha sonra "Higher Education Academy Centre for Bioscience" (Biyobilim Merkezi, Yüksek Eğitim Akademisi) olarak değişmiştir. Ed Wood, İngiltere ve İskoçya'da Biyokimya departmanlarında sürdürülen QAA (Quality Assessment and Accreditation) çalışmalarında Eğitimde Kalite Değerlendiricisi (Teaching Quality Assessor) olarak görev yapmıştır.

Uluslar arası arenada Biyokimya Eğitimini yönlendirme açısından üstün başarı göstermiş olan Prof. Ed Wood, bunu, büyük ölçüde, 20 yılı aşkın bir süre (1979-2000) IUB(MB) tarafından yayımlanan "Biochemical Education" dergisinin editörlüğünü yaparak gerçekleştirmiştir. Ayrıca, IUBMB'nin birçok eğitim etkinliklerinde rol almıştır. 2001 yılından itibaren FEBS bünyesinde kurulan "Working Group on Teaching Biochemistry" üyesi olarak, daha sonra, 2007 den itibaren de "FEBS Education Komitesi"nin Kurucu Başkanı olarak eğitim etkinliklerini Avrupa boyutunda sürdürmüştür. 2006 İstanbul FEBS Kongresi sırasında toplanan FEBS Genel Kurulunda, "FEBS Eğitim Çalışma Grubu" nun, "FEBS Eğitim Komisyonu"na dönüşmesi yönünde tarihi bir karar alındı. Aynı toplantıda, yeni kurulan Eğitim Komisyonunun Başkanlığına Prof. Ed Wood getirildi. Üyeler olarak da Prof. Jean Wallach (Lyon) ve Prof. Gül Güner (Dokuz Eylül) seçilme şansı buldük. Prof. Ed Wood, çok sayıda FEBS Kongrelerinin Eğitim Etkinliklerinde

oturum başkanı ya da konuşmacı olarak yer almıştır. 2007 ve 2008 FEBS Kongrelerinin, genç araştırmacılara önemli bir katkısı olan "Özgeçmiş (CV) Klinikleri"nde etkin çalışmalar yapmıştır. 2008 yılında FEBS'in "Peter Campbell Konuşmacısı" olarak Litvanya'da bir dizi konferans vermiştir.

Prof. Ed Wood, 2006 yılında Leeds Üniversitesi Biyokimya Departmanından emekliye ayrılmış olup, aynı üniversitenin Biyobilim Merkezi'nin Eş-Başkanlığını yürütmekte idi. Yüzün üzerinde araştırma makalesi, çok sayıda kitabı ve sayısız eğitim makalesini miras olarak bırakmıştır.

Ed Wood'un Eşi Helen ve oğulları Benjamin ve Dominic aileyi temsil etmekte olup, Ed'in üç de torunu vardır.

Prof. Ed Wood'u Anma Töreni: 3 Şubat 2009, Leeds Üniversitesi, İngiltere

Ed için Ailesi ve Leeds Üniversitesi tarafından birlikte düzenlenen ve Ed'in 68. doğum gününe rastlayan Anma Törenine, FEBS Eğitim Komisyonu Başkanı pozisyonunda, Ed Wood'un selefi olarak, FEBS'i temsilen katılma olanağını bulmuş olmaktan bir huzur ve onur duymaktayım.

Anma Töreni büyük bir dikkat ve titizlikle hazırlanmıştı. Yüzyirmi civarında bir katılım vardı. Önce, saat 12:30'da, Ed'in büyük oğlu Ben Wood sıcak bir "hoş geldiniz" mesajını verdikten sonra, bir "Baba" olarak, bir "İnsan" olarak Ed'i anlattı. Ailece, en son kapsamlı tatillerini, Ed'in hayranı olduğu Türkiye'de, Temmuz 2008'de, Kaş-Kalkan'da yapmış olmaktan büyük bir mutluluk duyduklarını belirtti. Helen Wood tarafından Aile masasına davet edildim. Titizlikle seçilmiş bir menüden oluşan öğle yemeğinin ardından, Ed hakkında konuşmak isteyenler için kürsü hazırıldı.

Ed'in yalnızca bilimsel değil, insani yönlerini de ele almış olan bu toplantıyı özetlemeyi, bir bilim insanının kişilik özelliklerinin paylaşılması ve değerlendirilmesi açısından yararlı bulmaktayım.

Önce, uluslar arası Biyokimya Camiasının yakından tanıdığı, metabolik yollar haritaları ile ünlü, 90 yaşın üzerindeki Prof. Donald Nicholson, Ed'i değişik yönleri ile anlattı. Kullandığı kırmızı kravatın, Ed tarafından Taylan gezisi dönüşünde ona hediye edildiğini öğrendik.

İkinci olarak, Ben Wood tarafından kürsüye davet edildim. FEBS Eğitim Komisyonunun önemli mesajını, ayrıca Türk Biyokimya Derneğimizin, Bulgar Biyokimya Derneğinin, BAMBED dergisinin editörleri Voet and Voet'un mesajlarını, Sofya Üniversitesinin, Dokuz

Eylül Üniversitesi'nin Ed'in üstün kişiliğini, biyokimya alanına yapmış olduğu katkıları ve yürekten teşekkürleri kapsayan mesajlarını ilettim. Bu zor görevi yerine getirebilme şansını elde etmekten heyecan duydum.

Daha sonra, Ed'in ikinci oğlu Dom Wood, Ed'in en yakın çalışma arkadaşlarından biri olup yıllarını paylaştığı ve Türk Biyokimya Camiasının da yakından tanıdığı Prof. Frank Vella'nın sıcak, kapsamlı, felsefe boyutunu da içeren mesajını okudu. Bu mesajda, Ed'i üç dekadlık bir süredir tanıdığını, onunla "bilimsel işbirliği"nin yanı sıra adeta "kardeşçe" bir bağ oluştuğunu, Frank Vella'nın dokuz yıllık IUBMB Eğitim Komisyonu Başkanlığı sırasında, Ed ile birlikte 1985'de başlayarak, 1992'ye kadar, Karaşi, Porto, Manila, Dubrovnik, Selanik, Ankara, Kuala Lumpur, Cali ve Lima, Bükreş, Melbourne ve İzmir'de gerçekleştirdikleri Biyokimya Eğitimi Çalıştay'ları dile geldi. Bu çalıştaylarda ortaya çıkan etkin paylaşımlar, kurulan meslekdaşlık ve arkadaşlık bağları, sonrasında Biochemical Education Dergisinde yazılan ve tüm camia'ya mal edilen raporlar, gerçekten "Biyokimya Tarihçesi" açısından önem taşıyan bilgilerdi.

Ed'in dermatolojik biyokimya araştırmalarındaki ortağı Prof. J. Cunliffe, Ed'in bilimsel yönlerini ve takım arkadaşlığını; birlikte keyifli, mültidisipliner çalışmalarını ve ürettiklerini özetledi.

Son olarak, Ed'le Leeds Üniversitesinin Biyokimya Departmanında yıllar boyunca çalışmış, Departman Başkanlığında halef-selef ilişkisi bulunup, 1991 yılında emekli olmasına rağmen Ed ile saygı ve sevgiye dayalı arkadaşlığını sürdürmüş olan Prof. Harry Hassall, duygusal final konuşmayı yaptı. Ed'in onu ilk tanıdığı 30 yaşlarındaki motivasyonunu, iyimserliği ve iş kapasitesini hiç kaybetmediğini, her zaman için planlanan bir gelecek bulunduğunu, son zamanlardaki oldukça ciddi hastalıklar ve operasyonların önemsiz olarak görüldüğünü ve de sonuç olarak "Ölümünün" beklenmeyen bir gerçek olarak ortaya çıktığını, muhteşem üslubu ile anlattı. Ed'in ölümü, "sanki düşmenin kapatılması ve ışığın aniden kaybolması gibiydi- halbuki geriye bakıldığında, ikaz işaretleri yok da değildi"... Tüm katılımcıların nefesleri kesilmişti. Prof. Hassall, konuşmasını, Primo Levi'nin Şekil 2'de olduğu şekilde aktarılan şiirini, "Ed'in, yaşamındaki arkadaşlarına ve karşılaştığı sayısız kişilere bakış açısını" yansıttığını vurgulayarak bitirdi.

First Anniversary Tribute: Prof. Ed Wood (1941-2008)

"A Colleague and a Dear Friend to Turkish Biochemists"

(With deep respect, to the memory of my Colleague and Friend)

Gül Güner-Akdoğan

Chair, FEBS Education Committee

Dokuz Eylül University School of Medicine-Department of Biochemistry

A star dimmed away from the international biochemistry community.

Prof. Ed Wood will always be remembered by his Family, Friends, and the Biochemists all over the world by his deep knowledge and expertise in biochemistry, his creativity, his ever-lasting productivity, sharingness, modesty, warm and sincere personality, honest character and human values.

Prof. Dr. Ed Wood (EJW, Figure 1), following a two-year struggle for his health, died suddenly of a heart attack in his house at 166, Otley Road, Leeds, on December 14th, 2008, at a time of convalescence from a surgical operation. The following day I learned of this unbelievably sad event in a phone call from Helen, his wife.

I first met Ed (with Frank Vella and Alan Mehler) at the IUBMB Workshop on Biochemistry Education, organized in Ankara in 1988, together with Frank Vella and Alan Mehler, under the hospices of Turkish Biochemistry Society.

In the following 20 years, we have seen Ed as an associate member of Turkish Biochemical Society and as a real friend for Turkish Biochemists. He offered significant and sincere input on the scientific and educational meetings of Turkish Biochemical Society. He served on the Editorial Board of Turkish Biochemistry Journal and has done long years of refereeing for this journal. Not only did he do the reviewing for the Journal, but was always ready to do it also for his colleagues who asked him. He was always with us when needed. He gave continuous support to the young biochemists. A considerable number of biochemists from Turkey have been accepted to Ed's lab for short or long-term visits, to carry out their doctoral or post-doctoral studies. In 1994, I had the opportunity to carry out a joint research project on collagen cross-links in cancerous tissues at Ed's lab in Leeds University, with a fellowship from the Royal Society. We saw Ed holding a key role and responsibility in the Turkish Biochemistry Congress which took place in Antalya in 1989, in the IUBMB Workshop which took place in Izmir in 1991, in the Izmir and İstanbul Biochemistry Congresses in the following years, in the "Basic Medical

Sciences Education” Symposium in Ankara in 1994, in the “Biochemistry Education in the 2000’s” Symposium at METU, Ankara, in the Biochemical Education Workshop in Izmir in 2001, in the Molecular Cancer Congress organized by Uludag University Department of Biochemistry in 2007, in several Scientific Meetings in Dokuz Eylul University and Education Workshops organized in Izmir, Ankara, and Mersin in 2007-2008 by Dokuz Eylul University Health Sciences Institute, Mersin University Health Sciences Institute and Turkish Medical Education Congress. We also witnessed Ed’s valuable contribution to the Educational Activities of FEBS 2002 (Organized by Israelian Biochemical Society) and FEBS 2006 (Organized by Turkish Biochemical Society), which both took place in İstanbul.

I also had the opportunity and privilege to work with Ed since 2001 on FEBS Educational activities. We worked on FEBS Working Group on Teaching Biochemistry during 2001-2007. In 2006, FEBS Council which convened during Istanbul Congress took the historical decision to transform this Group into “FEBS Education Committee”. In the same Council Meeting, Ed Wood was elected as Chair of the Committee. Prof. Jean Wallach (Lyon) and I (Dokuz Eylul, Izmir) were elected as members.

I am greatly honored to have been asked by the Editor of Turkish Biochemical Journal to write about Ed Wood. It is, indeed, a difficult task; however, I think that at the same time, it is important to inform the younger biochemical generation about this important scientist who has made an impact on biochemical science and biochemical education in our country, in Europe, and in the whole world.

Short CV of Prof. Ed Wood

Ed Wood obtained his BA in biochemistry at Queen’s College, Oxford, and his DPhil degree in the Nuffield Biochemistry Department in Oxford. Following his work on the biochemistry of immunoglobulins at the Wellcome Research Laboratory at Beckenham, in 1967, he was appointed as a lecturer at the Department of Biochemistry and Physiology, at Malta University. In 1967, he was appointed to Leeds University as a lecturer. He became assistant professor in Leeds University in 1978, associate professor in 1994, and professor in 1998. He served as the Department Head between 1991-1996.

After leading a very fruitful research group on the proteins functioning in respiration in invertebrate animals, Prof. Wood’s research interest turned towards proteins in human dermis and their role in dermatological diseases and in wound healing in early 1980’s. This was a consequence of his objective to investigate human tissues and disease mechanisms. He worked in close collaboration with his clinical colleagues and certain departments in the pharmaceutical industry, producing many

scientific articles and gaining recognition in national as well as international platforms. Ed Wood developed a technology to grow human skin cells *in vitro* and he also designed a wound-healing model in lab, to observe the behavior of human skin cells. With all this work, he gained recognition in dermatological research. He was the Editor-in-Chief of the Journal “Clinical Dermatology: Retinoids and other Treatments” for long years. Prof. Ed Wood has accomplished a significant contribution to the philosophy and practice of biochemical education- both in the UK and internationally. His long-lasting Chairship of the Education Committee of the Biochemical Society permit him to contribute effectively to the progress of biochemical education in the UK. He served as the Director of “*Learning and Teaching Support Network in Biosciences*” and this unit was later transformed into “*Higher Education Academy Centre for Bioscience*”. He successfully worked as a “Teaching Quality Assessor” in a number of biochemistry departments in England and Scotland. Ed has shown a remarkable activity on the international platform in giving direction to biochemical education. He has accomplished this largely through the Editorship, for more than twenty years, of the Journal “Biochemical Education”. He was dedicated to reviewing-manuscripts, books, and submitted project proposals for numerous journals and/or institutions. He has also participated in various activities of IUBMB. Starting with the year 2001, he served as a member of FEBS Working Group on Teaching Biochemistry. Since 2007, Ed served as Chair of FEBS Education Committee. He was the Chair, Co-chair, or invited speaker in a great number of FEBS Education activities. During 2007 and 2008 FEBS, he also participated in the CV clinics activity, which was a significant contribution to young researchers in biochemistry and molecular biology. In 2008, he was awarded as the “Peter Campbell Lecturer” of FEBS, giving a series of conferences in Lithuania.

Ed was the author or co-author of a number of biochemistry books. Among these, Biochemistry for Medical Sciences (Higgins, Turner and Wood -1994) was translated into many languages, including Turkish (by Gül Güner). The Turkish edition received much attention by both the teachers and students. *Biology of Disease*, together with Nessar Ahmad other colleagues (2006) was a masterpiece, reflecting Ed’s maitrise of philosophy and educational techniques in medical biochemistry. Ed has written numerous educational articles, booklets, brochures, book-reviews, and prepared educational videotapes. He was a member of the team working on the “PhD Standards in Biochemistry (1989) and later, “PhD Standards in the Biomolecular Sciences” (2000), solicited by IUBMB. This was an important milestone in the training of PhD’s and received extensive recognition throughout the world.

Prof. Ed Wood retired from the Department of Biochemistry, University of Leeds, in 2006 and continued to serve as the Co-Director of the Center for Biosciences, University of Leeds. For Ed, his retirement was as busy as before and he continued to work on an intense program of educational activities, including those of FEBS Education Committee.

He was the author of over 100 scientific articles, a number of books, and numerous educational articles.

He is succeeded by his wife Helen, his sons, Benjamin and Dominic and three grand-children.

Memorial for Prof. Ed WOOD: Leeds University, February 3, 2009

It was an honor for me to attend, in the name of FEBS Education Committee, the Memorial, organised by Ed's family and the University of Leeds, on February 3rd, 2009 which was the 68th anniversary of Ed. The ceremony was organised with great care. There were around 120 participants. Firstly, Ben Wood, Ed's elder son, made a welcome talk and described Ed as a "Father" and a "Human Being". He added that the whole family was happy to have made their last extended vacation with Ed in Turkey, a country which Ed liked so much. I was invited by Helen Wood to the family table. Following an elegant lunch, Ben Wood gave the chair to people who wanted to talk about Ed.

I believe that a summary of this important event will be useful from the point of view of sharing the characteristics of Ed as a colleague, as a friend and as a human being.

The first speaker was Prof. Donald Nicholson, who knew Ed since a very long time. He described Ed's different features; Ed had taken wholeheartedly the responsibility of displaying Nicholson's metabolic pathways in FEBS and IUBMB Meetings. We learned that the red tie which Prof. Nicholson wore on that occasion was a gift that Ed had brought to him from Thailand.

Secondly, I was invited to talk in the name of FEBS Education Committee. It was an honorable and at the same time, a difficult task. I read the messages of thankfulness, recognition, and respect from:

FEBS Education Committee, of which he was the First Chair;

VOET & VOET, the editors of BAMBED, the journal which followed Biochemical Education, of which Ed was the Editor for over 20 years;

Turkish Biochemical Society, with which Ed was closely associated over long years;

Bulgarian Biochemical Society, which highly esteemed Ed Wood in many ways, and;

Sofia University, for which Ed had planned and organised the Biochemistry Education Workshop, which he could not attend, due to health reasons.

Then, Ed's second son, Dominic Wood read the warm, letter from Prof. Frank Vella, who was a colleague and a good friend of Ed for long years. This had a more informal tone than the Tribute which appeared in BAMBED. Briefly, in this message, Frank tells that he knew Ed for more than three decades; that a "brotherly" relationship had formed between them, besides the "scientific collaboration", and that, during Frank Vella's Chairship of IUBMB Education Committee which lasted nine years, and between the years 1985-1992, they organised together Biochemistry Education Workshops in the following cities: Karachi, Porto, Manila, Dubrovnik, Thessaloniki, Ankara, Kuala Lumpur, Cali and Lima, Bucarest, Melbourne, and Izmir. During these workshops, an intense sharing of information and experience occurred and colleague and friendship ties were formed. The workshop reports written and shared with the entire biochemistry community, were, in my opinion, facts which will always be important from the aspect of "History of Biochemical Education".

Prof. J Cunliffe, a dermatology professor in the Medical School of Leeds University, who was Ed's collaborator in the dermatological biochemistry field, talked about Ed's scientific merits, his role on the research team, and about their multidisciplinary work which ended in fruitful results.

The final talk was done by Prof. Harry Hassall, who had worked with Ed in the Department of Biochemistry, University of Leeds, for long years and who, after retirement in 1991, had handed over the Chairship to Ed. With his overtaking style, he shared with the audience the following:

Prof. Hassall had known Ed when he was around 30; throughout the long years, Ed had never lost his motivation, optimism, and work-capacity; he always had a future to plan and the serious health problems and operations were esteemed as minor, thus rendering the "Loss" as an unpredictable reality.

Ed's loss was as if "the light was turned-off and gone suddenly"-however, in retrospect, the warning signs were there...

The participants were holding their breath. Prof. Hassall concluded his talk by reading the following poem by Primo Levi, which he did not know if Ed knew, but which he thought it reflected the feeling Ed had for his friends and numerous people whom he met throughout his life...

Kaynaklar/References

<http://www.febs.org> (1.02.2009)

AZZI, A. <http://iubmb.org> (30.03.2009)

FEBS News; 1 January 2009, p.3-5.

PARSLOW G & VELLA F. Obituary: E. J. Wood:1941-2008. A Tribute. BAMBED 2009; 37(2):71-73.

Friends,

*“Dear friends, and here I say ‘friends’ in the broad sense of the word:
Wife, sister, associates, relatives, schoolmates, men and women –
People seen only once, or frequented all my life: provided that between us,
for at least a moment, a bond was formed, a well-defined chord.*

*I speak for you, companions on a journey, through thick and thin on a
challenging road, and also for you who have lost Soul, Courage, the Will
to Live.*

*Or no one or someone, or perhaps only one person, or (just) you who are reading (hearing) me;
Remember the time before the wax hardened, when each of us was like a seal.*

Each of us bears the imprint of friends met along the way;

In each the trace of each.

For good or evil, in wisdom or in folly.

Each stamped by each.

Now that time presses urgently, and the tasks are finished,

To all of you the modest wish

That the Autumn may be long and mild”.

Primo Levi, Dec. 1985

Şekil 2/Figure 2: Primo Levi'den Dostlar/Friends by Primo Levi